

Målformulering

Att formulera mål är en viktig utgångspunkt i förbättringsarbete. Målet ska beskriva vad förbättringsarbetet ska leda till på ett tydligt och mätbart sätt. Ett välformulerat mål kan bidra till att alla inblandade känner engagemang för förbättringsarbetet.

KATEGORI
Mål

TID
15–60 min beroende på förbättringsarbetets omfattning

ANTAL MEDARBETARE
3–7 personer

SVÅRIGHETSGRAD
Medel

MATERIAL

- Pennor
- Papper

När ska verktyget användas?

Mål för förbättringsarbete formuleras utifrån lärdomar från kartläggning av nuläget. Det är viktigt att formulera mål innan ni tar fram förbättringsidéer, så att ni först är överens om vad ni vill uppnå. Se verktyget Kartläggning av nuläget.

Under förbättringsarbetets gång kan det hända att ni får nya insikter om till exempel vad som är möjligt eller önskvärt, eller om det problem ni ska lösa. Då kan ni behöva revidera målet.

Hur gör man?

Steg 1. Välj tema

Börja med att ni i förbättringsteamet tillsammans formulerar ett övergripande tema. Temat ska beskriva ämnet för förbättringsarbetet på ett kort och kärnfullt sätt. Exempel på teman är personcentrerad vård, patientsäkerhet, jämlik vård, tillgänglighet, psykisk hälsa eller diabetes.

Steg 2. Välj övergripande mål

Det övergripande målet avgränsar området för förbättringsarbetet och motiverar varför det är viktigt. Det övergripande målet behöver inte vara mätbart.

Formulera det övergripande målet genom att besvara följande frågor:

- *Vad är det ni vill förbättra?*
Beskriv fokus för förbättringsarbetet utifrån de förbättringsbehov ni har identifierat. Ett exempel kan vara att minska andelen uteblivna mottagningsbesök. Ibland är det aktuellt att välja en specifik patientgrupp för förbättringsarbetet, till exempel patienter med diabetes i åldern 13–18 år. Andra gånger ska det omfatta en hel enhet, till exempel patienter som besöker diabetesmottagningen.
- *Var ska förbättringen ske?*
Beskriv vilken enhet eller verksamhet som berörs av förbättringen.
- *Vilken process är det som ska förbättras?*
Beskriv när processen startar och slutar. Med process menas de aktiviteter som en verksamhet regelbundet genomför och hur aktiviteterna hänger ihop, till exempel från att patienten bokar ett besök tills att besöket är genomfört.
- *Vad förväntar ni er att uppnå med förbättringen?*
Vilka fördelar finns med att uppnå förbättringen? Ett exempel på förväntade fördelar för ett förbättringsarbete om uteblivna mottagningsbesök kan vara kortare väntetider och förbättrad tillgänglighet.

→ *Målformulering fortsättning*

- *Varför är förbättringsarbetet viktigt?*

Genom att besvara detta kan ni motivera förändringen för andra och för er själva när ni stöter på motgångar. Ett sätt att hitta svar på frågan kan vara att fundera över vad förbättringen skulle betyda ur olika perspektiv, till exempel för patienter, medarbetare, organisationen eller samhället. Exempel på varför ett förbättringsarbete är viktigt kan vara att patienter får besökstid snabbare, att ni använder resurser bättre eller att samhällets kostnader minskar.

Ofta finns det flera områden som vore viktiga att arbeta med. Fundera då på varför detta mål är viktigt att arbeta med just nu.

Steg 3. Välj delmål

Det övergripande målet bryts sedan ner till ett eller flera mätbara och tidsatta delmål. Formulera delmålen genom att besvara följande frågor:

- Vad ska ert förbättringsarbete resultera i? Ska det till exempel förbättra kvaliteten på något? Eller ska antalet eller andelen av något öka? Eller minska?
- Vad är ett realistiskt målvärde? Hur kan ni uttrycka målvärdet i till exempel procent eller som en förändring från dagens värde till ett önskat värde?
- Vilket datum ska delmålet vara uppnått?

Alla delmål ska tillsammans leda mot det övergripande målet. Antingen leder delmålen mot det övergripande målet i kronologisk ordning, eller så kan delmålen handla om olika områden som vart och ett bidrar till det övergripande målet utan att vara tidsberoende av varandra.

Om ett övergripande mål är att minska andelen uteblivna mottagningsbesök, kan exempel på kronologiska delmål vara att inom 6 månader minska andelen uteblivna besök från 20 till 15 procent och nästa delmål att inom 12 månader minska till 10 procent. Exempel på delmål som handlar om olika områden kan vara att minska andelen sena återbud samt att öka andelen besök som patienter bokar själva.

Tips

Målet ska motivera och inspirera er att vilja förbättra. Det är därför viktigt att inte sätta ett så lågt mål att ni inte behöver anstränga er. Risken är då stor att förändringen bara blir tillfällig och att ni sedan återgår till gamla arbetssätt. Ni bör inte heller sätta målet så högt att det inte finns någon möjlighet att nå det. Risken är då att det skapar en känsla av uppgivenhet innan förbättringsarbetet ens har börjat. Målet ska driva er att tänka nytt och göra rejäla förändringar. Kanske behöver ni göra omfattande förändringar i era arbetssätt för att verkligen åstadkomma resultat.

Mer information

- Ett lästips för dig som vill fördjupa dig i kvalitetsarbete är boken *Quality by design* av Nelson, Batalden och Godfrey.
- Ett annat lästips är häftet *Att mäta för att veta*, framtaget av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. [Läs häftet på SKR:s webbplats.](#)